

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 131. — ŠTEV. 131.

NEW YORK THURSDAY, JUNE 5, 1930. — ČETRTAK, 5. JUNIJA 1930

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII

INDIJSKO VOJASTVO SE JE PRICELO PUNTATI

RAZEN INDIJCEV IN MOSLIMANOV DELAJO TUDI AFGANISTANCI ANGLIJI VELIKE PREGLAVICE

Navidez je zavlada mir, toda to je le mir pred viharjem. — Začetek procesa proti prostovoljcem in upornim vojakom. — Udeleženci napada na wadalske soline obsojeni na tri mesece ječe. — Vojastvo se je branilo iti v Pešavar.

BOMBAY, Indija, 4. junija. — Prvič po dolgem času so imele angleške oblasti v Indiji danes nekoliko miru. Toda splošno se domneva, da je to le mir pred viharjem.

Angleži bolj in bolj uvidevajo, da jim ne bo mogoče z nasiljem zatreti gibanja, ki se je pojavilo pred par meseci v Indiji.

Upornim Indijcem so se pridružili tudi moslimani, ki so pozabili na vse plemensko in versko sovrastvo ter zaeno z Indijci zahtevajo neodvisnost od Anglije.

Nadaljne preglavice delajo angleškim oblastim v Indiji upornetolpe v Afganistanu, ki neprestano prihajajo preko meje ter ropajo in more.

Baš včeraj je bil končan vroč boj ob afganistanski meji, ki je trajal štirindvajset ur neprenehoma.

Obe stranki imata precejšnje izgube.

Vstaši so najprej oropali in zažgali dva angleška transportna avtomobila ter usmrtili poveljnika.

Protesti proti afganski vladi nič ne zaležejo. Vlada se izgovarja, da ne more biti sama kos ustajem.

Včeraj so bile razglašene prve obsodbe nad nekaterimi udeleženci napada na wadalske soline.

Obtoženci so se v sodni dvorani direktno norčevali iz predstavnikov angleških oblasti. Navajali so napačna imena ter pomembno mežikali poslušalcem na galeriji.

Nihče ni bil obsojen na manj kot tri mesece ječe.

LAHORE, Indija, 4. junija. — Danes se je začel proces proti sedemnajstim vojakom Royal Gahrwahl infanterijskega polka, ki so se tekom izgrediv v Pešavarju branili iti v ono mesto. Ko so jih pa prisilili, da so šli, se niso niti zganili, ko so metali nanje demonstranti blato in kamenje ter se niso pokorili povelju, naj streljajo.

Nekateri so celo mirno dopustili, da so jim demonstranti iztrgali puške iz rok. Ko je bilo dano povelje za odhod, so posedli potle in povelje preslišali. Polk sestoji iz samih domačinov.

NEMCIJA SKUŠA NAJTI POVZROČITELJE INFLACIJE

BERLIN, Nemčija, 4. junija. — Pruska poslanska zbornica je danes sprejela predlog, da se bo skušalo določiti osebe ali pa skupine, ki so povzročile velikanse izgube na borzi za posameznike in korporacije.

Nadalje je bilo sklenjeno pozvati državo, naj sprejme odredbe, ki bi onemogočile "beg kapitala", ki se vedno seli v tuje države.

POČASČENJE V CAMBRIDGU

CAMBRIDGE, Anglija, 4. junija. — Ameriški poslanik Charles Dawes bo dobil dekret častnega doktorja prava na vseučilišču v Cambridge. Ob istem času bo počaščen tudi profesor Albert Einstein in številni drugi.

MRS. HOOVER BOLJŠA

WASHINGTON, D. C., 4. jun. — Mrs. Hoover je se zdaj toliko popravila, da se lahko zapustila bolniški voziček, katerega se je morala posluževati, odkar je pred nekaj dvema meseci padla ter si zvinila mišice hrbta.

Prvikra v štirih mesecih, se je udeležila slovesne pojedine, prirejene na čast predsedniku Columbijske Olaj.

MAROŠKI SULTAN NA POTOVANJU

MARSEILLES, Francija, 4. junija. — Devetnajstletni maroški sultan Sidi Mula bo vprizoril svoje tretje potovanje v Francijo. Spremljal ga bodo njegov veliki vezir, francoski politični svetovalec ter veliko število služabnikov. Obiskal bo med drugim Alžacijo in Lorensko ter seveda tudi Pariz.

JEZUSA NI DOVOLJENO POSNEMATI

Možak, ki je hotel posnemati Jezusa Kristusa ter deliti med svoje pristaje vino, je imel opravka s policijo.

ALBANY, N. Y., 4. junija. — Verski voditelj in odvetnik Stanley Copeland je skušal posnemati Jezusa Kristusa ter je začel pri nekem stanku deliti vino med svoje pristaje.

Proti temu je pa nastopil James Higgins, policijski načelnik iz Buffalo ter mu prepovedal tako početje.

Copeland se je pritožil, toda prizivno sodišče ni hotelo odločiti v njegov prid.

Copeland je bil aretiran v Buffalo, ko je dal nekemu policistu steklenico vina, ter sprejel od njega v dar en dolar. Na vse mogoče načine se je izgovarjal, da vina ni prodal, pač pa podaril.

Zvezne oblasti ga niso kaznovali, navzlic temu je pa policija še nadalje motila njegova zborovanja.

Copeland se pri svojem početju sklicuje na sv. Pismo, češ, če je Kristus delil vino, zakaj bi pa kdo drugi ne smel.

Pravi, da bo tiral zadevo do zadnje instance.

GOZDNI POŽARI V KANADI

Prebivalstvo je pobegnilo iz domov v Dymont, Ont. — Tudi mesto Port Arthur je zapuščeno.

WINNIPEG, Man., 4. junija. — Po tukajšnji okolici divjajo gozdni požari, katerih vsled hudega vetra ni mogoče omejiti.

Lahek dež, ki je padal tekom zadnjih osemindvajset ur, jih ni skoro nič omejil.

V raznih sekcijah kanadskega Severozapada so uničili plameni na tisoče akrov deviškega gozda. Pri tem je izgubilo življenje najmanj pet ljudi. Zgorelo je dosti farmskih poslopj in taborišč.

V strahu pred požarom je zapustilo prebivalstvo mesto Port Arthur in Dymont, Ont.

Port Arthur leži na severnem obrežju Lake Superior ter je imel 3500 prebivalcev.

Požar je skoro popolnoma uničil naselbino Larson, ki je oddaljena osemdeset milj od Port Arthura. Požar jo je zajel od treh strani.

TRIE DELAVCI USMRČENI

TAMAQUA, Pa., 3. junija. — V Atlas Powder Company je nastala eksplozija, ter zahtevala življenje treh delavcev. Kaj je povzročilo eksplozijo, se zaenkrat še ni dalo dognati.

PROTI VOJASKI VZGOJI V SOLAH

DES MOINES, Iowa, 3. junija. — Na tukaj vršči se generalni skupščini presbiterijanskih cerkva je bila sprejeta danes resolucija, ki je naprejena proti prisilni vojski vzgoji v solah.

Edinole z odpravo prisilne vojske vzgoje zamoreno vzdržati duha, ki je vsebovan v mirovni pogodbi — je rečeno v resoluciji.

DVESTO OSEB ZASLEDUJE BLAZNEŽE

Iz zavoda za blazne zločince je pobegnilo trinajst oseb. — Pet so jih ujeli, osem jih pa še iščejo.

IONIA, Mich., 4. junija. — Dvesto došrobovorenih prostovoljcev se vedno zasleduje skupino kaznivcev, ki so pobegnili iz državne bolnišnice za kriminalne zločince. Vsega skupaj je pobegnilo trinajst oseb. Pet so jih ujeli, osem jih pa še vedno zasledujejo. Zasledovalci se vrste vsakih štirindvajset ur. Ko opravi 200 zasledovalcev svojo "šifro" stopijo drugi na njihovo mesto.

Prebovalci v okolici se ne bodo prej pomirili, dokler ne bodo vsi begunci zopet na varnem.

Včeraj zvečer so jih ujeli pet, med njimi tudi nekega Johna Milandeza.

Voditelj beguncev je neki Frank Garrison, ki je tudi na varnem. Ujel ga je šerif s svojima dvema sinovozna, ko se je skrival v grmičju.

Nekateri se zanašajo, da jih bo lakota prisilila k predaji, drugi pa zopet domnevajo, da bodo še bolj nasilni in nevarni, ko bodo občutili lakoto.

VEZUV PRIČEL ZOPET BRUHATI

Prebivalstvo je vse preplašeno vsled podzemskega grmenja. — Ravnatelj observatorija priporoča zgraditev novih nasipov.

NAPOLI, Italija, 4. junija. — Ognjenik Vezuv je začel zopet bruhati. Po vsej okolici je bilo slišati močno podzemsko grmenje, iz žrela ognjenika je pa pričela vreti široka reka lave.

Prebivalstvo je v strahu pobegnilo.

Profesor Alessandro Maladra, ravnatelj vezuvijskega observatorija je izjavil, da ni nobene nevarnosti, priporočil je pa, naj se takoj zgradi nasipe proti lavi.

Lani je divjal Vezuv ob istem času, in sicer med 2. in 8. junijem. Lava je dospela do vasi Terzino in povzročila precejšnjo škodo.

VELIKA VROČINA

V terek je poskočil toplomer na nekako 87 stopinj in vročina je usmrtila enega človeka ter premagala tri. Utonil je eden. Lepo vreme obetajo za danes in temperatura bo ostala približno ista, kot je bila včeraj. Odpomoč bo prišla šele zvečer, ko bodo izbruhnile nevihte. Farmerji na Long Islandu željno pričakujejo dežja.

ZEPELIN DALEČ NA MORJU

NA KROVU GRAF ZEPELINA, 3. junija. — Pozicija zračne ladje se je nahajala danes zjutraj nekako devetsto milj zapadno od Azorov in njena višina je bila pet tisoč čevljev. Močan severozapadni veter piha in naglica znaša nekako pet in osemdeset milj na uro. Vidljivost je zelo dobra in smer gre proti Azorom.

MOSLEMI SE DRUŽIJO Z INDIJCI

Angleži smatrajo za skrajno slabo znamenje, ker so se tudi mohamedanci pridružili Indijcem v njihovi vstaji proti Angliji.

BOMBAY, Indija, 4. junija. — Nacionalistični voditelji so danes izjavili, da so se tudi mohamedanci pridružili Indijcem ter pomagajo poplaševati kampanjo za civilno nepokorščino. S tem hočejo doseči neodvisnost od Anglije.

Milij dolge vrste mohamedancev so sinoči demonstrirale po mestnih ulicah. Pozneje se je vršilo zborovanje, na katerem je bila soglasno sprejeta resolucija, ki odobrava program, ki ga je inavguriral vindijski narodni kongres pod vodstvom Mahatme Gandhija.

Resolucija je pozvala vse mohamedance, naj se udeležijo gibanja za civilno nepokorščino ter naj bojkotirajo angleške trgovine in angleško blago.

Odkar se je pričela kampanja za civilno nepokorščino, so se je mohamedanci udeleževali v zelo številu. Mohamedanci predstavljajo velik del indijske manjšine, vendar pa je med njimi in Indijci velik verski in plemenski razkol.

Mohamedanski voditelji so omaloževali nacionalistično stvar, slednjič so pa začeli uvidevati, da si edino s pomočjo Indijcev zamorajo izvojevati svobodo.

V zadnjem času se je namreč položaj popolnoma izpremenil.

Mohamedanske mase v bombayskem okraju se vedno bolj navdušujejo za stvar Indijcev, in mohamedanska podpora v kampanji je zelo važen faktor za dosego skupnega cilja.

Pri včerajšnjih izgrediv v Worli detencijskem taborišču, kjer imajo zaprte Indijce, ki so kršili postavljene soli, je bilo osemindvajset oseb ostro kaznovanih.

Pred taboriščem se je zbralo dosti demonstrantov, ki so sramotili angleškega kralja Jurja, ki je včeraj praznoval svoj 65. rojstni dan. Indijci so paradirali s črnimi zastavami ter se norčevali iz vojaštva.

PORTUGALSKA BO SKRČILA PRISTOJBINE ZA VIZEJE

LIZBONA, Portugalska, 4. junija. — Portugalska bo v bližnji bodočnosti najbrž ali preklcala ali pa zelo skrčila pristojbine za vizeje. Dosedaj je nalagala davek desetih dolarjev za potne liste portugalskih državljanov ter vizejske pristojbine za državljane Združenih držav, ki potujejo po deželi.

ANGLEŠKI LISTI PREPOVEDANI NA IRSKEM

DUBLIN, Irska, 4. junija. — Štirje nadaljni angleški listi, sami tedniki, so bili danes prepovedani. Prepoved je uveljavila irska cenzurna oblast. Prepoved bo ostala pravomočna tri mesece ter nato avtomatično ugasnila na temelju cenzurne postave. Listi so bili prepovedani, ker so objavljali stvari, tičeče se izključno zločinov.

Narčite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

BYRD SE VRAČA PROTI DOMU

Iz Colona v kanalski zoni se je poslovil v hudem naliveu ter upa dospeti dne 19. junija v New York.

COLON, Kanalska zona, 4. jun. Podadmiral Richard Byrd in člani njegove ekspedicije so odpotovali včeraj proti domu. To je zadnji del njihovega dolgega potovanja iz Antarktika.

V New York bodo dospeli najbrž dne 19. junija.

Najprej je odplul parnik "City of New York" z admiralom Byrdom na krovu. Uro za tem je odplula ladja "Eleanor Bolling". Ko sta ladji odhajali, je bil v pristanišču silen nalive, kar pa nikakor ni motilo prebivalstva, ki se je zbralo v velikem številu, da se poslovijo od Byrda in tovarišev.

Raz "City of New York" je vihrala zastava, vsa raztrgana od plarnih viharjev.

Admiral Byrd je izjavil, da se medpotoma ne bodo nikjer ustavili.

Razen petih so na krovu obeh ladij vsi člani ekspedicije. Admiral Byrd je izjavil, da je silno vesel, ker so vsi zdravi in zadovoljni vračajo in ker je bila ekspedicija nad vse uspešna.

VSAK DAN 50 LETAL

Komaj 21 let je prešlo, od kar je Francoz Louis Bleriot preletel Rokavski preliv in ves svet se mu je takrat čudil. Kakšen napredek smo od tedaj doživeli v zračnem prometu, o tem nam zgovorno govori neko sporočilo z angleškega letališča v Croydonu, ki veli, da leti sedaj vsak dan po 50 letal preko omenjenega preliva. Ta letala, ki prevažajo potnike in blago, so angleškega, francoskega, nemškega, belgijskega in holandskega porokla. A croydonsko letališče je tudi v stalni zračni zvezi s Severno Afriko, Irakom, Egiptom, Perzijo in Indijo.

FRANCOSKI MISIJONARJI — SVETNIKI

Osem francoskih misijonarjev, katere so kanadski Indijanci do smrti mučili, bo proglašanih za svetnike.

PARIZ, Francija, 4. junija. — V baziliki svetega Petra bo papež dne 29. junija proglasil za svetnike osem francoskih misijonarjev, ki so umrli mučeniške smrti med kanadskimi Indijanci koncem osemnajstega stoletja.

Daljni sorodniki teh mučnikov žive še sedaj v okolici Orleansa.

Misijonarili so v okolici Velikih Jezer ter širili katoliško vero.

Tekom kolonizacije Kanade in severnega dela Amerike je poslala Francija v novi svet nad osemstose misijonarjev-raziskovalcev.

Tekom ameriške revolucije so bili uničeni važni zapiski misijonarskih postaj in dosti misijonarjev je brez sledu izginilo.

PRINC IZ WALESA NADOMESČA KRALJA

LONDON, Anglija, 4. junija. — Kralj Jurij je proslavil svoj pet in šestdeseti rojstni dan in princ iz Walesa je nastopil kot kraljev namestnik pri zgodovinski in shikoviti cerimoniji predavanja konj kraljevske straže. Kralj je dobil od zdravnikov svarilo, naj se tega ne udeleži, in princ je prevzel mesto vojvode iz Conanugha, ki je bil še poprej določen.

POZOR!

Rojaki iz Greater New Yorka in okolice, ne pozabite se udeležiti piknika, ki ga priredi v nedeljo, dne 8. junija pevsko društvo "Slovan" pri Revnem Hudcu.

Začetek ob 10. dopoldne.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRA H PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo			v Italijo		
Din	500	\$ 9.35	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.50	"	200	\$ 11.50
"	2500	\$ 46.00	"	500	\$ 28.80
"	5000	\$ 91.00	"	1000	\$ 57.40
"	10.000	\$ 181.00			

IZPLAČILA V DOLARJIH:

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraž navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej s nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

